

Академія наук вищої освіти України
Рада молодих учених

Українська академія архітектури

Європейська академія наук, мистецтв та літератури (Франція)

Болгарська академія наук і мистецтв

Бразильська академія словесності

МОВА ТА ІСТОРІЯ

Збірник наукових праць

Випуск 352

Спеціальний випуск на пошану
кандидата філологічних наук
Олександра Миколайовича СТРОКАЛЯ

Редактор випуску Галина Попова

Виходить з 1993 року

Київ – 2014 / 2015

Олена Чорна
викладач кафедри іноземних мов
Національного медичного університету
імені О.О. Богомольця

ПИТАННЯ ПІДВИЩЕННЯ ЛІНГВОКРАЇНОЗНАВЧОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ ТА ВИКЛАДАЧІВ У ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Стаття підготована в межах розроблення загальної теми науково-дослідної роботи кафедри іноземних мов Національного медичного університету імені О.О. Богомольця, виконуваної під керівництвом доцента Людмили Яківни Аврахової.

Загальновідомо, що вивчення особою іноземної мови в першу чергу залежить від специфіки мотивації, іншими словами, наскільки великим є бажання і з якими подальшими планами людини воно пов'язане. Основи такої мотивації в деяких студентів закладають іще в дошкільному віці – батьки та інші члени родини, з одного боку, і вихователі дошкільних закладів, з другого боку. Деякі особи приходять до школи вже зі сформованими елементами мотивації навчання, зокрема у сфері іноземних мов. А до часу закінчення школи мотивація до такого навчання може бути доволі зрілою в одних випускників середніх навчальних закладів і зовсім не сформованою в інших. Через те одним із найважливіших завдань викладача вищого навчального закладу є дослідження мотивації студентів, які розпочинають своє навчання в університеті.

Можна переконатися в тому, що формальне вивчення фонетики, граматики та лексики будь-якої мови не викликає значного інтересу навіть у тих осіб, які зацікавлені

в якнайшвидшому освоєнні іноземної мови, оскільки вони сприймають навчання тільки як неприємну й важку необхідність. Навпаки, у тих випадках, коли вивчення іноземної мови виходить за межі формалізації і з боку студента, і з боку викладача, навчання відбувається значно легше й ефективніше.

Спираючись на сучасні досягнення лінгвістики у сфері дослідження мовних картин світу, мовних концептів, ключових слів або знаків культури в етноспецифічних і порівняльних аспектах, мовних особистостей тощо, слід звернути увагу на можливості активізації лінгвокраїнознавчих знань у процесі збільшення ефективності навчання іноземної мови. Слід підкреслити, що лінгвокраїнознавство тут слід розуміти не в суго шкільному аспекті як ознайомлення з мінімальною інформацією про сучасне життя певної країни, її історію, літературу та інші аспекти культури, а в аспекті залучення найсучасніших свідчень про політичні орієнтири країни, її економіку та фінанси, особливості повсякденного життя громадян та можливості перебування громадян України в цій країні.

Для студентів, які готуються до роботи за професією медичного працівника, величезний інтерес і в аспекті ефективізації лінгвокраїнознавчої мотивації навчання іноземної мови, і в суто професійному аспекті може становити дисертація та публікації Інни Олексіївни Паламаренко, присвячена історії й сучасному станові медицини Великої Британії: Паламаренко Інна Олексіївна, Професійна підготовка сімейних лікарів у вищих медичних школах Великої Британії : автореферат дисертації кандидата педагогічних наук, Київ, 2012. Читач цього дослідження не тільки збагачує свою професійну

компетенцію майбутнього медика, а й може зацікавитися специфікою роботи навчальних закладів іншої країни, а саме особливостями навчального процесу, атестацією педагогічних кадрів, навчально-методичною документацією та ін.

Не менш важливі функції у формуванні та розвитку мотивації навчання іноземної мови виконують підготовані на кафедрі іноземних мов Національного медичного університету імені О.О. Богомольця підручники, посібники, програми та інша навчально-методична література та документація, наприклад: Аврахова Людмила Яківна, Паламаренко Інна Олексіївна, Яхно Тетяна Володимирівна, Лимар Л. В., Литовченко І. М., Возна І. В.. English for Pharmacists = Англійська мова для фармацевтів: textbook for students of institutions of higher pharmaceutical education / О.О. Bohomolets National Medical University / L. Avrachova (ed.). — К. : Medicine, 2009. — 367 р.

Сучасний студент, і не в останню чергу завдяки розвиткові міжнародної комунікації та електронних засобів масової інформації, цікавиться питаннями, що виходять далеко за межі його майбутньої професійної компетенції. Таку тенденцію слід уважати дуже позитивною, зважаючи на сучасну необхідність визначати місце своєї роботи в широкому контексті суспільних потреб. Виходячи з відзначеного, викладання іноземної мови має бути побудоване так, щоб показати студентові можливості цієї мови як своєрідного вікна у значно ширший інформаційний світ.

Якщо студент зацікавиться традиціями тієї країни, мову якої він вивчає, то освоєння фонетики, граматики й особливо лексики відбуватиметься легко й невимушено. Це можна добре помітити на прикладі студентів і навіть

школярів, які освоюють різноманітні можливості роботи на комп'ютері: без особливого утруднення вони вивчають велику кількість назв деталей комп'ютера, понять, пов'язаних із роботою в системі Інтернет і електронною комунікацією та ін. Різноманітні ігрові та інтерактивні методи всіляко сприятимуть підвищенню навчального зацікавлення.

Викладач для студента має виступати своєрідним носієм образу тієї країни, мову якої студент вивчає. У попередні періоди викладач міг бути поза конкуренцією як джерело інформації про країну, однак тепер така роль істотно ускладнена через наявність широкодоступної літератури й особливо електронних ресурсів. Однак сучасний викладач має бути неповторним інтелектуальним коментатором тієї інформації, яку студент може віднайти й освоїти самостійно. Зацікавити студента тими або іншими фактами з історії або сучасного існування тієї або іншої країни викладач може в перебігу міжперсональної комунікації під час програмових або додаткових занять.

Виходячи з усього сказаного, можна звернути увагу на доцільність функціонування у середньому навчальному закладі лінгвокраїнознавчого гуртка з іноземної мови, а у вищому навчальному закладі – двох гуртків або семінарів з профілю іноземних мов, із яких робота одного буде зосереджена на лінгвокраїнознавчій проблематиці в якнайширшому розумінні такого поняття, включаючи інформацію про історію і політику, економіку і фінанси, літературу, мистецтво та інші аспекти культури, особливості повсякденного життя країни, мову якої вивчають, а робота другого гуртка могла би бути зосереджена на розширенні і поглибленні професійної іноземномовної компетенції студентів, включаючи й

спеціальну документацію в контексті вивчення традицій роботи професійної сфери країни.

Автор дякує за поради викладачеві кафедри іноземних мов Національного медичного університету імені О.О. Богомольця, здобувачеві Київського національного університету імені Тараса Шевченка, членові Ради молодих учених Академії наук вищої освіти України Христині Володимирівні Сторожук.